

cum quis ad supplicium ducitur et quibus ad mortem damnatus post executionem spoliatur, solebant nimirum milites cadauera punitorum vestimentis exuere et denudare, de quo infra §. XXIX.

XVII.

Ita neque Speculatores.

Speculatores hoc loco militum sunt genus, dicti ita a specula vel speculando, horum enim munus erat, ut, quod ait FESTVS, silentio hostilia perspicerent, et de rebus hostium ad suos referrent, quid percepissent siue e specula, siue in ipsis hostium castris, id quod VIRGILIUS L. IV. *Georgic.* eleganter expressit, ubi loquitur de iis apibus

Quibus ad portas cecidit custodia forti

Inque vicem speculantur aquas et nubila coeli.

Posterior aetas scultatores appellat, quasi auscultatores, prout eos vocat LEO PHILOSOPHVS nec non VEGETIVS 2. *Cap. 15. 17.* Dicuntur etiam spiculatores, uti legitur in Vulgata nec non in libris Florentinis, forte a spiculo, quia praeter gladium spicula vel lanceas gestasse videntur, ut patet ex SVETONIO in *Claudio: Neque conuiuia inire ausus est, nisi ut speculatores cum lanceis circumstarent, et in Galba: Descendentem Galbam speculator impulsu turbae lancea prope vulneravit.* Alibi speculatores dicuntur quoque carnifices, qui de damnato supplicium sumunt: sic Iulius FIRMICVS L. 8: c. 26. *Speculatores, inquit, faciet qui nudato gladio hominum amputant ceruices.* Hoc sensu etiam occurrit vocabulum illud in S. S. Euangelio D. MARC. *Cap. VI. vers. 27.* SVETONIUS quoque in *vita Ottonis cap. 5.* necem Galbae quinque speculatoribus commissam fuisse scribit et TACITVS L. I. *Histor.* Onomastum huic sceleri praepositum fuisse ait Agno Barbium Proculum Tesseranum speculatorem et Veturium Othonem eodem perductos, et POSSIDONIUS de *vita Cypriani.* *Cum venisset, inquit, in eum locum, qui dicitur sestertius exspoliavit se Hirro et tradidit carnificibus - - - Vero tradidit diaconis et stetit in linteis exspectans speculatorem.* SENECA Lib. I. de *Ira* de supplicio militis loquens, *Tunc centurio, ait, supplicio praepositus condere gladium speculatorem iubet.* IDEM L. III. de *benefic.* *Cap. 25. Speculatoribus occurrit: Nihil se deprecari quo minus imperata peragerent, dixit, et deinde ceruicem porrexit.* Speculatores quoque